

R o l u l l u i

De câte ori se afișează o distribuție, e amărit. Pielea obrazului i se încrețește, iar ochii, de obicei stinși, capătă reflexe de oțel. Trîn-tește ușa cu zgomot și pleacă din teatru, hotărât să nu revină niciodată.

Supărarea lui e justificată. Rolul care-i venea ca o mânășă a fost încredințat — oare pentru a căta oară? — altuia. La rolul acesta se gândise din Institut, îl visase zi și noapte, cunoștea fiecare cută a personajului, ce mai! era scris pentru el. Regreta că autorul nu mai trăiește; altfel s-ar fi dus la dînsul și i-ar fi cerut să-și retragă piesa, pentru că fără el, n-avea nici o șansă de succes. Dar, din nefericire, autorul nu mai trăia de patru secole și nici urmași nu avea. La cine să te duci? Cui să i te plîngi? Cum să dovedești că tu și nimeni altul e cel indicat pentru rol?

Jurase să nu mai calce prin teatru cît o trăi sau, mai exact, cu excepția zilelor de leafă. Tocmai într-o astfel de zi era programată o „generală”. Nenorocirea lui. Parcă cineva îl împingea din spate să intre în sală. Doamne, ce jale! Ce monstru de personaj s-a putut face din acea ființă pură și transparentă la care aspira el. Era fals, contra-făcut, odios. Nu, hotărât, nu poate tolera așa ceva. Nu fiindcă era vorba de el, ci fiindcă era în joc însuși prestigiul teatrului românesc. A părăsit loja cu decizia fermă de a pune totul pe hîrtie și a cere o inter-

venție de la cel mai înalt nivel...

Alargă pe stradă ca un smintit. Scările casei zboară dedesubtul lui, iar ușa camerei e smulsă cu balamale cu tot. Dar în fața hîrtiei albe, moleșca la i se furișează în trup. Se prăbușește pe canapea și aștește pentru cîteva clipe. Cînd se trezește, e buimac ca după un naufragiu. Se apucă de scris. Trebuie să se grăbească înainte ca revolta să i se stingă. Scrie febril. Literele alargă mărunte spre colțul drept al paginii, încălecîndu-se, grăbite parcă să ajungă mai repede la destinație. Simte că după fiecare rînd tensiunea interioară scade. Mina obosește, ochii pierd din reflexele lor de oțel. Dacă stă și se gîndește, scrisul pentru el a fost întotdeauna un calvar. Recitește rîndurile scrise, șterge ici colo cîte o frază, cîte un cuvînt prea dur sau, dimpotrivă, prea

convențional. În cele din urmă mototolește hîrtia și o aruncă la coș. Lava care clo-cotea în adîncu-i s-a stins treptat și a pierit. Îi este ciudă de această slăbiciune. Apoi găsește că e normal să se întîmple așa, de vreme ce trece prin eterna dilemă hamletiană: a reclama sau a nu reclama.

Se aprinde din nou. Cu orice risc, cu orice efort, își va continua scrisoarea. Ar fi o lașitate fără seamăn să ascundă o ticăloșie. Trebuie să se afle acolo sus ce se întîmplă aici jos. Scoate colocolul de hîrtie din coș, îl despătură calm și-l netezește cu antebrațul. Dar pe măsură ce-și recitește scrisul, se frînge ca o trestie. De o oră și mai bine nu-și poate reveni. Să fie oare adevărat că aceste rînduri îi aparțin lui? Da, ale lui sînt. Le scrisese după premiera trecută și uitase să mai golească coșul cu hîrtii. O doamnă, ce revoltat a fost și atunci! Ce nedreptate s-a comis și atunci! Rolul lui, la care se gîndise din Institut, pe care-l visase zi și noapte, rolul care-i venea ca o mânășă, a fost încredințat și atunci, ca și acum, altuia.

Ce să facă? Ce să facă? Nu-i vine nici o idee salvatoare. Ba da: își amină revolta pînă la premiera viitoare. Dacă și atunci va fi omis, și rolul lui se va da nu știu cui, atunci e clar, atunci știe ce are de făcut.

Împăcat astfel cu sine, se-ntoarce la teatru să vadă, pe avizier, ce surpriză i se mai pregătește...

E. Roșcoviți

